

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

Rustzoekers [p.4]

Gereformeerde Gemeente Houten

14/07/2016
jaargang 94

nr 42

Op 4 januari 1987 belegt de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht voor de eerste keer een kerkdienst in Houten. Als plaats van samenkomst fungeert het sociaal-cultureel centrum 'De Grote Geer'. Omdat de proefdiensten in Houten in een behoefte voorzien, ontstaat er in 1988 een afdeling van Utrecht. Op 23 november 1989 wordt deze afdeling

zelfstandig. Na bijna acht jaar in het 'Agrarisch Opleidingscentrum' te hebben gekerkt, betreft de gemeente op 18 december 1998 de nieuwe 'Eskol-kerk' (met 550 zitplaatsen) aan de Poldermolen. In 2012 wordt het kerkgebouw van een klokkentoren voorzien. Momenteel wordt de gemeente gediend door ds. C.G. Vreugdenhil. Het aantal leden en doopleden bedraagt 736.

De HEERE geeft sterkte

Toen David bij de puinhopen van Ziklag stond, was alles tegen. Zelfs zijn vrienden. En was er geen schuld? Hij was zeer bang. Men wilde hem stenigen. En dan lezen we: doch David sterkte zich in de HEERE zijn God. Door de verborgen werkingen van de Heilige Geest.

zwakte, maar dat is schuldige zwakte. Want wij zijn also niet geschapen. Is het uw en jouw vraag al geworden: 'Hoe zal dat toch ooit anders worden?' Of bekommert ons dat niet? Zo erg is het met ons vanuit onze verloren staat in Adam. Om de Heere en Zijn sterkte zijn wij niet echt verlegen. Als dat niet verandert, zullen we met onze vermeende sterkte eindigen in de nacht van eeuwige rampzaligheid. Want wie meent te staan, wie meent sterk te zijn, zie toe dat hij niet valle. Die weet niet hoe zwak hij is. Daarom: zoekt toch de Heere terwijl Hij te vinden. Erkent toch uw geestelijke zwakte, zonde en blindheid, en vraagt toch naar Hem en Zijn sterkte.

Als de Heilige Geest ons aan onze zwakte ontdekt, gaan we leren dat er nergens sterkte te vinden is. Niet in onze goede voornemens, niet in onze eigen werken, niet in de wetsbetrachtingen. Al het onze is tekort tegenover de volmaaktheid die de HEERE waardig is. Wat een wonder wanneer de Heere zo'n arm volk gaat wijzen op de Heere Jezus als de Sterke. Alle sterkte komt uit Hem en wordt in Hem gevonden. Dat moet Zijn volk leren. Dat mag Zijn volk leren. Juist in de ontdekking aan eigen zwakten. 'Want als ik zwak ben, dan ben ik machtig', zo leerde de apostel Paulus dat. Niet machtig in mijzelf. Maar machtig door Hem. Zijn kracht wordt immers in onze zwakheid volbracht. Daarom wilde Paulus zo graag roemen in zwakheden. Want dan kreeg de sterkte van de Heere Jezus zoveel waarde voor hem. Een krachteloze die bediend wordt uit Hem. Die krachteloze in zichzelf weet soms niet waar hij sterkte zal vinden. Eigenlijk is het de HEERE Zelf Die hem zijn krachteloosheid doet inleven. En dan het onbeschrijfelijke wonder als ervaren mag worden: 'De HEERE zal Zijn volk sterkte geven'.

Gegeven sterkte

Die sterkte is zo onmisbaar in de strijd tegen de satan en zijn machten. De Heere Jezus heeft zijn macht verbroken en geeft sterkte in de strijd tegen hem. Juist als wij niet meer staande menen te kunnen

'De HEERE zal Zijn volk sterkte geven.'
Psalm 29:11a

Onze tekst spreekt van de HEERE, dat Hij belooft Zijn volk sterkte te zullen geven. David mag er in deze Psalm vertolking van geven.

De HEERE zal dat doen. Met de naam HEERE benoemt David hier zijn God. De Getrouwe, de Verbondsgod. Hij blijft altijd Dezelfde. Zijn trouw rust zelfs op het late nageslacht, dat Zijn verbond niet trouweloos wil schenden. Zijn trouw is zo groot, die wordt door onze ontrouw niet te nietgemaakt.

Dat is geen vrijbrief om de HEERE dan maar trouweloos te verlaten. Integendeel; het is een aansporing om de HEERE voortdurend te zoeken in Zijn Woord en door het gebed. En de HEERE neigt Zijn oor tot het gebed van degene die gans ontbloot is.

Schuldige zwakte

Wij zijn zwak; veel zwakker dan wij vanuit onszelf weten. En willen weten. Wij zijn zo zwak dat wij van nature geneigd zijn tot alle kwaad en onbekwaam zijn tot enig goed. En dat is geen neutrale

ds. P. Mulder,
Geldermalsen

In dit nummer

4 Rustzoekers

6 Uit het leven van ds. M. Hofman [2]

16 Weerklank der bergen

- 2 De HEERE geeft sterkte
- 3 Henoeh [28]
- 5 Commentaar: Van schuld- naar schaamtecultuur
- 7 Even maar
- 8 De islam als gewelddadige godsdienst [3]
- 9 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

VAN DE REDACTIE

De Saambinder verschijnt niet op 4 augustus a.s.
Het nummer van 28 juli a.s. zal dus voor twee weken gelden.

Enoch [28]

blijven. Als de zonde de overhand zou krijgen, geeft Hij sterkte om tegenstand te doen en het goede van harte weer te gaan begeren. Als ongelof en klein geloof ons terneer drukken, dan is Hij de Sterke Die sterkte geeft dien die geen krachten heeft. U bent misschien wel zo zwak dat u dit eigenlijk niet geloven durft en kunt. En toch, wat is uw begeren? Is uw begeerte van Hem? U, die zoveel te strijden hebt met uw zwakte, hoort des HEEREN woord. Kinderen Gods hebben wel te strijden met vermeende sterkten. Ook die weet de HEERE wel af te breken. In een weg tegen vlees en bloed in. Opdat er zal zijn een volk dat zwak is in zichzelf en dat het alleen nog van Hem en Zijn sterkte verwachten kan.

Hij zal sterkte geven aan Zijn volk. Dat zal Hij doen, want Zijn naam is HEERE. Hij is de Betrouwbare. Dit Woord is bekrachtigd door de sterke Held Die de strijd alleen gestreden heeft. Tot in de dood en Godverlatenheid toe. En Hij is Overwinnaar. Zelfs over zonde en duivel, dood en graf. In Hem zijn al de beloften Gods ja en amen, Gode tot heerlijkheid. Dat u zich dan maar op Hem mag verlaten, o volk, in alle strijd, aanvechting en zwakte.

U zegt misschien: 'Dat geloof ik wel, maar hoe zal ik weten of ik wel bij dat volk behoor?' Hebt u eigen geestelijke zwakten smartelijk leren kennen? Zijn die u een last en schande voor 's Heeren aangezicht geworden? Hebt u door het geloof weet gekregen van de sterkte van Zijn genade die Hij geeft? Kent u uit ondervinding enigermate de werkingen van de sterkte die Hij verleent?

Dat leert de HEERE Zijn volk bij ervaring kennen. Hij doet hen inleven hoe geheel afhankelijk ze van Hem en Zijn sterkte zijn. Zo afhankelijk willen ook Gods kinderen van zichzelf niet zijn. Maar door schade soms en schande komen ze telkens weer bij eigen schuldige zwakheid terecht. Zo wordt Zijn sterkte weer nodig. Gelukkig wanneer we zo afhankelijk mogen zijn. Dan wordt juist de geloofserving wel opgedaan: 'De HEERE zal Zijn volk sterkte geven. Tot verwondering. Wat is de HEERE getrouw. En sterk.

Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad dat hij Gode behaagde.

Hebreeën 11:5

Gelijk Abel de eerste der martelaren was, Adam de eerste van alle mensen het leven eindigde in de natuurlijke dood, zo was Enoch de eerste die door wondervolle opname de heerlijkheid is ingegaan. Was het omdat God hem zo ontrukken wilde aan de klauwen der vijanden, die zijn godsvrucht en scherpe prediking haatten? Om Enoch te doen triomferen over het God- en Zijn volkhatend geslacht van Kaïn?

Opmerkelijk! De zevende van Adam uit Kaïn zong het lied van het zwaard; de zevende uit Seth predikt Gods gerechtigheid. Zou, gelijk Kaïn tegen Abel opstond, Kaïns geslacht het zwaard niet hebben gewet tegen deze rechtvaardige, wie gegeven was het zwaard van Gods Woord? Maar wat nood! God nam hem weg. Geen vijand kon hem ooit meer naderen. Het staat er, volk van God, tot uw troost, te midden van alle vijandschap, die u wedervaart om 's Heeren wil. Gods verbergingen zijn onderscheiden. Enoch wordt naar ziel en lichaam beide opgenomen in heerlijkheid; uw ziel zal straks, uw lichaam eens daarna op de jongste dag, in heerlijkheid ingaan. Doch hoe onderscheiden ook de weg, God behoudt de Zijnen uit de klauwen der vijanden. Hij verbergt en redt in dit leven en doet triomferen straks in de dood, die verslon-den is tot overwinning. Grijpt moed, Gods kinderen, en zingt het overwinningslied:

*'God zal Zijns vijands kop verslaan
Dien haar'gen schedel vellen.'*

Dat 'wegnemen' van Enoch van deze aarde in de eeuwige heerlijkheid stond niet los van diens leven. Uit een wandel in gehoorzaamheid en geloof werd Enoch overgezet in de gelukzaligheid, in ongestoorde, eeuwige gemeenschap met God. Kort maar veelbetekenend tekent de Schrift Henochs leven in deze wereld in de enkele woorden: 'Enoch wandelde met God'.

Niet altijd echter was dit Henochs wandel geweest. Immers, Mozes maakt de beperking: 'nadat hij Methusalach gewonnen had, driehonderd jaren'. Is het om ons te doen verstaan dat ook Enoch deze wandel niet van zichzelf had, noch in eigen kracht verrichtte? Vijf en zestig jaren lang muntte Enoch in godzalige wandel niet uit, eerst na Methusalachs geboorte werd hem die soevereine genade, die op zulk een bijzondere wijze hem in Gods gemeenschap delen deed. Ook in die eerste tijden, ook bij de alleroudsten in de rij van Gods gekenden, blonk het uit, dat genade alleen de zielen redt van de dood.

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Rustzoekers

*'Want wij die geloofd hebben,
gaan in de rust...'*

Hebreeën 4:3a

De apostel zegt niet: wij die veel liefhebben gaan in de rust, maar wij die geloofd hebben. Maar dit geloof is wel werkende door de liefde. Dit geloof is vertrouwen op Christus als de verordeneerde Middelaar. Vrede komt niet op uit enig werk of enige verdienste onzerzijds, maar door geloofsgemeenschap met Christus.

wijlen,
ds. I. Kievit

Maar, zo hoor ik vragen: kende dan Paulus geen vrees? Schrijft hij niet: van buiten strijd en van binnen vrees? Geloof hij dan altijd de rust? Nee, zeker niet, en telkens had hij nodig geloof te oefenen. Het is werkelijk waar, dat zij die ingingen in de rust, meer het leven vrezden dan het sterven. U moet er echter ook op letten dat, te weten met God verzoend te zijn en dadelijk te rusten in Christus, niet hetzelfde is. Onze staat kan volkomen vast zijn, terwijl de standen wisselen. Paulus kende

geen vrees over zijn zaligheid, maar had nodig geleid te worden van stap tot stap. Daarom mag de dagelijkse bede wel zijn: Heere, vermeerder ons het geloof. Zo genieten wij de rust alleen in afhankelijkheid van het werk van de Geest.

Kom, fladderende duif, vlieg in Jezus' boezem! Zo zeker toch als ongelof buiten de rust sluit, zo zeker brengt het geloof in de rust. Hoevelen teren op hun gewaand geloof en eten hun eigen liefde tot Jezus op. Het ware geloof ziet alles wat het behoeft in Christus. Daarom zet het al zijn zinnen op Hem. Buiten Christus is er geen ware rust noch vrede.

Het geloof is de hand die gevuld moet worden uit de hoorn van overvloed. Het geloof is de arm waarmee de ziel leunt en steunt op de Zielevriend. Alle krukken en stutten moeten worden weggegooid, om op Hem alleen te leunen en op Hem alleen zich te verlaten. De grondslag van de rust ligt buiten de mens, maar de mens moet erin rusten door het geloof.

Nog even moet ik onderhandelen met mijn jonge reisgenoten. U hebt nu lang genoeg getracht rust te vinden buiten Jezus. U hebt Hem daarin oneer aangedaan, maar ook Zijn Vader Die in Hem al Zijn welbehagen heeft. U hebt daarin de Geest wederstaan. Het moge de Heere behagen alle steunsels van uw ziel te ontnemen. Dán zult u op Hem neerzinken en ervaren: wij die geloven gaan in de rust. In blijde jubelzang zult u zingen dat Hij gezegd heeft:

Ik ben uw heil alléén. Wat is zalig worden toch eenvoudig! Het gaat vanzelf of het gaat in het geheel niet.

Alle dingen zijn mogelijk degene die gelooft. Op gevaar af dat deze of gene ons verkeerd begrijpt, willen wij het toch zó u voorleggen (de bedoeling is trouwens duidelijk genoeg): Bent u uw rust kwijt? Alleen door het geloof kunt u haar verkrijgen. Wie eenmaal het brood des levens heeft gegeten, al is het met de Kananese de kruimels onder de tafel, die heeft er toch de smaak van. Wanneer de Heere ons hemelse begeerten geeft, zal Hij ze ook onderhouden en vervullen.

De apostel spreekt voor zichzelf en voor Gods gemeenten. Wij, die geloofd hebben, gaan in de rust. Paulus zegt niet: wij hopen nog eens in de rust in te gaan, maar: wij gaan in de rust. Zeker, wij weten het wel hoe groot het is eens te mogen hopen en geloven, maar wij begeren u te zien in de rust en te horen zingen: De Heer' is mij tot hulp en sterkte. Hij is mijn lied, mijn psalmgezang. In God is al mijn heil, mijn eer! Bent u uw vrede kwijt? Aan een oude dominee werd gevraagd te spreken over 'de-vreugde-in-God'. En hij zei: het doet mij leed dat u mij vraagt juist over dit onderwerp te handelen. Want ik wandel heden niet in het licht, maar roep: 'Geef mij weer de vreugde Uws heils'. Toen begon hij te wenen en mocht hij weerkeren tot zijn rust en... kon weer spreken met volle gloed van overtuiging in het leven van zijn ziel. Dat is beter dan opgewarmde kost.

Wie eenmaal het brood des levens heeft gegeten, al is het met de Kananese de kruimels onder de tafel, die heeft er toch de smaak van. Wanneer de Heere ons hemelse begeerten geeft, zal Hij ze ook onderhouden en vervullen.

Zo brengt deze rust tot ware dankerkennis. In de eeuwigheid zullen zij geen rust hebben dag noch nacht, daar zij Hem eeuwig zullen dienen. Ingaande in de eeuwige rust, zullen ze eeuwig zingen van Gods deugden. Het Lam dat is geslacht zij, met de Vader en de Geest, de lof, de dankzegging en de aanbidding in eeuwigheid.

Van schuld- naar schaamtecultuur

In zijn proefschrift "The Gospel in the Western context" constateert drs. Geert-Jan Roest, verbonden aan de christelijke gereformeerde Via Nova gemeente in Amsterdam, dat het belangrijk is oog te hebben voor het feit dat de westerse cultuur een 'schaamtecultuur' aan het worden is, met haar eigen afgoden. Dat besef is nodig om de evangelieboodschap anno 2016 nog te laten landen. Onze westerse cultuur verandert van een schuldcultuur in een schaamtecultuur.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Schuld richt zich vooral op een gebeurtenis in mijn leven, maar schaamte heeft in de eerste plaats met mijzelf, met mijn persoon te maken. Schuld heeft alles te maken met overtreding van een gebod. Als iemand aanwijsbaar verkeerd doet, moet hij schuld erkennen en het ook weer in orde maken. We accepteren het niet als iemand dat niet wil. Schaamte is een gevolg van teleurgesteld zijn in jezelf.

De westerse cultuur, zeker in de vanouds protestantse landen, was een schuldcultuur. Het besef van schuld en daarmee onlosmakelijk verbonden de behoefte aan vergeving, stempelde de door de Reformatie beïnvloede westerse cultuur. De noodzaak van schuldbesef bij overtreding van Gods geboden is een voluit Bijbels gegeven. Zonder besef van schuld is er geen vergeving. David begint Psalm 51 niet voor niets met de bede: 'Wees mij

genadig, o God! naar de grootheid van Uw goedertierenheid'. Onlosmakelijk daaraan verbonden is het verlangen naar vergeving: 'Delg mijn overtreding uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden'. Waar het besef van schuld verdwijnt, is er ook geen plaats meer voor de vergeving van de schuld door het geloof in Christus als Degene Die plaatsbekledend de schuld van Zijn volk op Zich heeft genomen.

Schaamtecultuur

In een schaamtecultuur draait het in de eerste plaats om de mens. Daar is men helemaal niet meer bezig met de vraag wat God van ons denkt en hoe Hij over ons denkt. Veel belangrijker is de vraag: Wat zullen de burens van mij zeggen? Word ik wel gezien door anderen? Het oordeel van het publiek is maatgevend. Er is een voortdurende angst dat men aanzien zal verliezen. Je moet meetellen. Je bent doodsbang aan de schandpaal

genageld te worden. Bij schaamte voelen we ons afgewezen, niet herkend en erkend. Het negatieve gevoel dat anderen over je hebben, is bepalend voor je gevoel van eigenwaarde. Het jezelf via de sociale media profileren hoort daarbij. Als je het niet doet, tel je niet mee. Je onderwerpt je aan de groepscultuur.

Eerverlies

De oosterse cultuur is een schaamtecultuur. De oosterling vindt het heel erg zijn gezicht te verliezen. In die cultuur erken je geen schuld. Het toegeven van fouten is het laatste wat je moet doen. Dat staat gelijk aan het verliezen van je eer. Je kunt beter doen alsof er niets aan de hand is, of glashard liegen om te voorkomen dat je moet bekennen. Als je toch door de mand valt, dan kun je beter de straf dragen dan voor de ander door het stof gaan. Dan verlies je je eer. En eer heeft primair te maken met de publieke opinie, niet zozeer met respect voor ethische regels. Zolang de schijn maar wordt opgehouden, is dat genoeg.

Verloren zoon

Het gaat in de eerste plaats om de vraag of onze schuld is vergeven. Zodra de schuldcultuur omslaat in een schaamtecultuur is de vraag van Luther niet meer relevant: 'Hoe krijg ik een genadig God?' Daar mag de kerk niet in meegaan. Die vraag blijft van centrale betekenis. Wel moeten we ervoor oppassen dat we schuld en schaamte niet zover uit elkaar trekken dat ze niets met elkaar te maken hebben. Als we ons schuldig weten tegenover God, zullen we ons ook voor Hem wegschamen. De profeet Jeremia klaagt in hoofdstuk 3:25: 'Wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen den HEERE onzen God gezondigd...'. Een voorbeeld daarvan vinden we in Lukas 15. De verloren zoon had schuldgevoel: 'Vader, ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u'. Hij had ook schaamtegevoel: 'En ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden'. Maar schaamtegevoel vloeit voort uit schuldbesef. Waar dat niet gevonden wordt, blijft er alleen een 'teleurgesteld in jezelf zijn' over. Daarmee heeft de hulpverlening het al druk genoeg. Het is beter met onze schuld terecht te komen aan de voeten van Hem, Die om de vreugde Hem voorgesteld, het kruis heeft verdragen en schande (schaamte) veracht. Daarom hing Hij in Zijn schaamte aan het kruis.

Uit het leven van ds. M. Hofman [2]

'Een zekere S. gaf een versje op'

Als Marinus naar school moet, valt dat niet mee. Omdat hij als kind nooit ergens is geweest, is het voor hem moeilijk zich met andere jongens van zijn leeftijd te meten: 'Spelen deed ik zelden. De indrukken waren soms zó erg, dat ik niet durfde en stond dan aan een post of deur alleen, zodat ik van de andere jongens zo min bemind was als ik hun beminde'.

J.P. Sinke,
Krabbendijke

Een zaak die hem wel vreugde verschaft, zijn de vertellingen uit de Bijbel: 'Ik at dat als 't ware op en zou wel gewild hebben dat wij maar niets anders hoefden te leren. Vroeg de meester de volgende dag naar het verhandelde van de vorige dag, dan wist ik hem tot zijn verbazing te antwoorden op alles wat hij vroeg'.

Van jongs af aan heeft Marinus de begeerte om predikant te worden. Hij laat daar echter niets over los, ook niet tegenover zijn leeftijdgenoten, als zij het met elkaar over hun toekomstig beroep hebben: 'De een zei: Ik word smid; de ander: Ik boer. Dan dacht ik: Ik word dominee. Maar doodsbang dat iemand daar erg in had, zei ik als zij het aan mij vroegen: Ik weet het nog niet'.

Gezelschap van verontrusten

Als er in de jaren tachtig van de negentiende eeuw in Beekbergen een gezelschap van 'verontrusten' ontstaat, sluit moeder Hofman zich daarbij aan. Al spoedig neemt zij ook Marinus mee: 'Het gezelschap was zeer klein, vijf of zes mannen en enkele vrouwen waren samen. Een zekere S. (Stufken, JPS) gaf een versje op om te zingen, ging voor in het gebed en las gebrekkig een preek van een gestorven leraar. Hoe ik daar bij zat, kan ik niet meer verklaren. Ik begreep er, denk ik, weinig van, maar achtte dat volk gelukkig'. Hoewel Marinus schuchter van aard is en er niet van houdt op de voorgrond te treden, wordt hem op zekere zondag onverwachts gevraagd met dankgebed te willen eindigen. Pas na sterk aandringen van de aanwezigen gaat hij daartoe over. En hij blijft het doen, totdat het gezelschap teniet gaat.

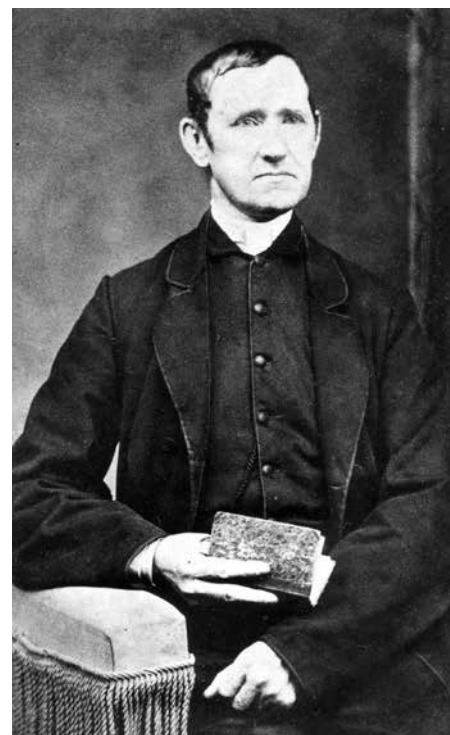
Op aandringen van zijn moeder bidt hij voortaan ook thuis hardop

aan tafel. Later schrijft hij daarover: 'Ook omstreeks die tijd begonnen we aan tafel te lezen en 's morgens en 's avonds onze knieën te buigen. Al de huisgenoten deden daaraan mee, behalve mijn vader. (...) Ik was in die tijd zeer teer en nauwgezet en zou niet naar bed gedurfd hebben als ik mij niet afgezonderd had. (...) Van mijn inwendig bederf wist ik weinig, maar kan het niet verklaren hoe ik van mijn kindse dagen een aanklevend gebedsleven gehad heb, om al mijn tijdelijke en geestelijke behoeften de Heere kinderlijk te vertellen'.

Kwekeling op school

Als Marinus op elfjarige leeftijd op het punt staat de lagere school te verlaten, legt het hoofd van de school zijn moeder de vraag voor hoe het nu verder met hem moet. Haar antwoord is helder: 'Die moet z'n vader wat helpen'.

Op aandringen van de bovenmeester

ds. E. Fransen

Elke dag zondag

'Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin.'

wordt echter besloten Marinus aan te stellen als kwekeling en hem tegelijkertijd op te leiden tot onderwijzer. Het schoolbestuur is zelfs bereid hem daar één gulden per week voor te betalen. Hoewel de studie hem erg tegenvalt, is er één gedachte die hem moed geeft om door te gaan: 'Ik zou, meende ik, als ik de wetenschap had voor onderwijzer, met weinig moeite zoveel bij kunnen leren dat ik dominee werd. En zou ik mij daar nacht en dag voor moeten opofferen, daar zou geen arbeid te zwaar voor zijn.'

In geestelijk opzicht verandert er in die jaren ook het een en ander: 'Ik weet dat ik afgescheiden van de wereld leefde en mijn inwonend bederf mij trapsgewijze werd ontdekt, zodat het vroom zijn in eigen ogen begon te minderen en ik kreeg te geloven een verdoemelijk schepsel voor God te zijn. De wijze waarop mij dat ontdekt is, kan ik niet beschrijven. Maar ik weet dat ik ongeveer in die tijd door een oude man die mij zo nu en dan opzocht, gebracht ben onder 't gehoor van ds. Fransen, die in Twello kwam preken. Nooit had ik zulke taal gehoord. De eerste keer dat ik hem hoorde, was zijn onderwerp Jeremia 6:16: 'Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin.' O, dat staan, tot stilstand gebracht worden op de weg der zonde, dat kende ik niet en bracht mij gedurig in 't nauw voor het aangezicht des Heeren'.

(wordt vervolgd)

Nee, ik maak geen reclame voor Optimel. Maar de slogan op dit yoghurtpak zet je wel aan het denken. 'Elke dag zondag', is blijkbaar toch iets aantrekkelijks. Zou het besef, dat de zondag een bijzondere dag is, toch nog breed leven? Breder dan men steeds meer suggereert? Misschien moeten we daarom wel zeggen, dat dit nog iets is van de 'kleine overblijfselen' (NGB 14), die in elk mens - kerkelijk of niet - na de val overgebleven zijn. Want we belijden met de kerk der eeuwen immers, dat de mens 'in al zijn wegen goddeloos, verkeerd en verdorven geworden zijnde, al zijn uitnemende gaven, die hij van God ontvangen had, verloren heeft en niet anders overig gehouden heeft dan kleine overblijfselen daarvan, dewelke genoegzaam zijn om de mens alle onschuld te benemen'. Nu, op zo'n pak lees je iets van deze kleine overblijfselen! Het besef van het goede van Gods dag. Het gevoel, dat we een rustmoment in de week nodig hebben. Dringend nodig hebben. Alleen en samen. De waarde en het mooie van de zondag! Hoewel naarmate de tijden zich verder ontwikkelen naar het einde toe, zal de mens zich steeds driester tegen dit ingeschapen besef verzetten. En al schreeuwend om zogenaamde 'vrijheid' - die niets anders is dan moderne slavernij - zijn geweten tot zwijgen brengen. We hebben immers nooit rust meer als we de rustdag kwijtraken. Waar is het besef dat een mens maar niet kan blijven dóórrennen? Met alle gevolgen van dien. Er zit toch iets in ons dat hiernaar haakt. Een levensritme van de Schepper, dat we niet straffeloos kunnen negeren. Dat bewijst de reclame op dit pak: een ontspanningsmoment waar de mens van geniet. Mag genieten door Gods goedheid en Zijn scheppingsinzetting van de wekelijkse rustdag. Het scheppingsritme van één en zes, één en zes dagen.

Laten we intern ons eens meer op het positieve van Gods dag richten. De rust bij Gods Woord, in Gods inzettingen. Met elkaar, met name ook in de gezinskring. Waar is onder ons het zondagsgevoel waarvan dit yoghurtpak getuigt? Maar dan wezenlijk zoals zondag 38 van ons troostboek ons dat tot ons welzijn voorhoudt. Niet uit wettische overwegingen, maar vanuit het besef van de grote waarde van Gods lieve dag, voor jong en oud. Dan hoeft er gelukkig zoveel niet. Ja, inderdaad, zet die computer maar uit. Leg die smartphone maar gewoon een dag weg. Dat lucht op! Je zult het zien, dat geeft je rust en zegen! Zijn we niet bezig - uit vrees voor wetticisme - om van de dag van de Heere meer en meer een dag van óns te maken? Zijn we niet bang - uit reactie - om geen grenzen meer te stellen? Of die meer en meer te (laten) overtreden? Laten we bedenken dat de volgende generatie altijd verder gaat. Houd toch het heerlijke van Gods dag voor. Leef het waardevolle van deze dag voor. Dat zal in de toekomst zeker nodig blijken. Om van binnenuit iets te doen blijken van het verlangen: 'liever één dag in Uw voorhoven dan duizend elders'. Om de eeuwige sabbat in dit leven te mogen aanvangen. Dan laat je tijdens de doordeweekse dienst je plaats niet graag leeg. Het liefste 'elke dag zondag', nietwaar?

v. A.

De islam als gewelddadige godsdienst [3]

De Koran

De Koran heeft geen goed woord voor de Joden over.

Als het gaat over geweld dat in de naam van Allah wordt bedreven, moet het voorbeeld van Mohammed niet onderschat worden. Een even belangrijke factor is de inhoud van de Koran.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Het heilige boek van de moslims is niet erg vriendelijk als het gaat over "de ongelovigen" (de heidenen). Maar ook "de mensen van het Boek" komen er niet zo best vanaf. Allah roept zijn dienaren toe: 'O, gij die gelooft, neemt u niet de Joden en de Christenen tot verbondenen; zij zijn elkaars verbondenen en wie uwer met hen gemeenschap aangaat, die behoort tot hen' (soera 5:51; vertaling prof. dr. J.H. Kramers).

Tegen joden en christenen

Mohammed had gehoopt dat de joden hem wel zouden aanvaarden, maar dat viel bitter tegen. De Koran heeft dan ook geen goed woord voor hen over. Joden zijn onbetrouwbaar, geldgierig, ongehoorzaam, huichelaars, haatdragend, wraakzuchtig, enz. Niet erg subtiel zegt soera 62:5: 'De gelijkenis van hen wie de Taurah (de Wet van Mozes) te dragen is gegeven en haar daarna niet hebben willen dragen, is als de gelijkenis van de ezel die boeken draagt'. Van de joden geldt: 'Gevloekt heeft Allah hen wegens hun ongelooft' (soera 2:88).

Geweldsteksten

Er staan nogal wat teksten in de Koran die

aanzetten tot geweld. Een paar voorbeelden. 'Wij zullen schrik werpen in de harten van hen die ongelovig zijn. Slaat dan op de nekken en slaat op al hun vingertoppen' (soera 8:12). 'Wanneer gijlieden dus een ontmoeting hebt met de ongelovigen, houwt dan in op de nekken en wanneer gij onder hen een bloedbad hebt aangericht, bindt hen dan in boeien' (soera 47:4-5). 'Bestrijdt hen tot er geen beproeving meer is, en de godsdienst aan Allah behoort' (soera 2:193).

Nu wordt er wel gezegd dat deze teksten verklaard moeten worden uit de context van die tijd. Zo hebben de eerste twee oproepen te maken met de slag bij Badr en een eventuele aanval op Mekka. Dat mag waar zijn. Maar zijn zulke oproepen daarom onschuldig? Of vormen zij een gevaarlijk precedent? Zijn ze geen opmaat tot wat er verder in de geschiedenis is gebeurd en nog gebeurt?

Teksten uit de Mekka-periode

Anderen wijzen erop dat er ook vredelievende passages in de Koran staan. Dat klopt. Maar deze passages zijn allemaal afkomstig uit de beginperiode van Mo-

ammed. Het zijn dus teksten uit zijn Mekka-periode. Moslimgeleerden verdelen de 114 soera's van de Koran over de Mekka-periode en de Medina-periode. En daar zit nu juist de kneep. De uitspraken uit die tweede periode hebben een groter gewicht dan de uitspraken uit de eerste periode. De vredelievende uitspraken zijn ingehaald en terzijde gesteld door de hardere uitspraken (zoals die in soera 9). Iemand die dit betreurt is de bekende Ayaan Hirsi Ali. Vorig jaar schreef deze Somalische vrouw een derde boek over de islam. Was ze in haar eerste boeken erg fel, in dit nieuwe boek ("Heretic - Why Islam Needs a Reformation Now") slaat ze een mildere toon aan. Ze doet niet langer haar best om moslims van hun geloof af te praten. Ze zou echter graag zien dat men zich gaat richten op de Mekka-teksten. Er zijn momenteel veel te veel "Medina-moslims". Het zou anders worden als "Mekka-moslims" de meerderheid vormen.

Tegelijk beseft ze dat dit wel een wensdroom zal blijven. Haar hervormingsprogramma zal weinig weerklank vinden. Voor orthodoxe moslims is de Koran on-aantastbaar. Zou een vrouw (een afvallige nog wel!) hun gaan vertellen wat zij van de Koran moeten vinden?

Maar de Bijbel dan?

Hebben wij als christenen geen boter op ons hoofd? In het Oude Testament staan toch ook "geweldsteksten"? Jazeker. Maar let op. Bij het bevel tot uitroeiing van de Kanaänitische volken ging het om mensen die 'de maat van hun ongerechtigheid hadden volgemaakt' (denk alleen maar aan die afschuwelijke kinderoffers!). Vêrder mocht Israël niet gaan. Nergens worden de Joden ertoe opgeroepen de wereld te veroveren of te vuur en te zwaard hun geloof te verbreiden. Bovendien is er een voortgang in de Godsopenbaring. Wij leven dan ook meer bij het Nieuwe dan bij het Oude Testament.

Dat betekent overigens niet dat wij onderscheid maken tussen "de strenge God" van het Oude en "de liefdevolle God" van het Nieuwe Testament, zoals Marcion dat deed. Ook voelen wij ons niet boven de joden verheven. Zelfs de Syriërs wisten dat Israël's koningen 'goedertieren koningen' waren (1 Kon. 20:31). En dat geldt wel op een heel bijzondere wijze van Davids grote Zoon, de Messias van Israël, de Zaligmaker van de wereld!

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

Onderdanen van de Koning

Van de hand van ds. C. Hoghem verscheen het boek "Onderdanen van de Koning". De titel spreekt voor zich, in deze meditatiebundel worden facetten uit het leven van enkele Bijbelse personen onder de aandacht gebracht. Personen die niet alleen een plaats hadden in de Bijbelse geschiedenis, maar die op grond van Christus' verdienste nu eeuwig een plaats mogen hebben als onderdanen in het Koninkrijk der hemelen.

Onderdanen, de één bekend, de ander onbekend, ja, soms zelfs naamloos, maar ze worden toch in de Heilige Schrift genoemd. In hun aller leven vinden we de rode draad van Gods genade. Allemaal een plaats gehad op deze door de zonde verdorven aarde. Allemaal een taak gehad op deze wereld. De één op de voorgrond, de ander op de achtergrond. Zover op de achtergrond dat wij geen aandacht aan hen zouden schenken. Maar wat een wonder: God dacht in de stilte van de eeuwigheid wel aan hen. Eeuwige

liefde. En Hij zocht ze op in de tijd! Alles op grond van Christus' volbrachte Middelaarswerk. Leerzaam en bemoedigend om te lezen.

Duidelijk blijkt in dit boek dat de Heere de hoogte van de statuur van de mens niet aanziet. Maar dat Zijn oog ook in welgeval rust op de 'armen en de kleenen!' Dan blijkt dat Christus Zijn Kerk bouwt uit alle lagen van de bevolking van deze wereld. En wie ze dan ook zijn, er zal een ogenblik aanbreeken dat deze zielen met Nicodémus zullen komen om als leerlingen aan Jezus' voeten te verkeren.

Een eenvoudig geschreven boek. Aanbevolen aan jong en oud.

ds. E. Bakker, Veen

"Onderdanen van de Koning", ds. C. Hoghem; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; ISBN 978-90-5551-802-9, 179 blz.; € 15,90.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Brakel, kandidaat M.T. Al-Chalabi te Genemuiden, die bedankte voor de overige op hem uitgebrachte beroepen.

Bedankt:

Voor Nijkerk,
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;
Voor Rotterdam-Zuidwijk,
ds. J. IJsselstein te Kampen.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 16 JUNI 2015 TE VLISSINGEN

Ds. J.M.D. de Heer opent als predikant van de roepende kerk van Middelburg-Centrum de classisvergadering op de gebruikelijke wijze. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. S. Maljaars; assessor: ds. J.M.D. de Heer; scriba: ouderling S. Riemens en quaestor: ouderling A.J. van der Maas. Zowel door de kerkenraad van Terneuzen als die van Vlissingen is een punt ter behandeling ingediend over dezelfde problematiek, nl. de kerkelijke gemeentegrenzen. Een com-

missie wordt benoemd die moet bezien, of en hoe deze punten behandeld kunnen worden. Deze commissie kan dan in september de classis adviseren hoe er verder gegaan moet worden met deze problematiek. De classis formuleert een mandaat voor deze commissie.

De kerkenraad van Middelburg-Zuid vraagt aandacht voor de tarieven die burgerlijke gemeenten voor een begrafenis in rekening brengen. Deze zijn in 2016 fors gestegen. Het is een landelijke trend die ook gemeenten in de classis niet voorbijgaat. Uit de bespreking blijkt dat het zeker gewenst is om als kerkenraad te reageren naar de eigen burgerlijke gemeente.

Ds. Maljaars stelt voor om het ene te doen en het andere niet na te laten. Ook als classis zal een schrijven hierover naar de burgerlijke gemeenten waarin de classisgemeenten zijn gevestigd, worden gestuurd.

Bij de rondvraag merkt ds. De Heer op dat er betreffende het verslag van de vorige classisvergadering in De Saambinder op het Calvin College misverstand is ontstaan. In die classisvergadering is gesproken over een intern bezinnend document over dagope-

ningen en niet over de dagopeningen zelf. Inmiddels is dit met de voorzitter van het college van bestuur, dhr. A. J. Vogel, besproken. Ds. De Heer heeft daarbij aangegeven, dat er in die classisvergadering in positieve bewoordingen over het Calvin College werd gesproken.

Middelburg-Zuid vraagt aandacht voor het boek van ds. L. Terlouw over het pastorale gesprek. Om dit meer aandacht te geven kan mogelijk een ambtsdragersavond in de classis georganiseerd worden.

Ds. De Heer wijst erop dat er twee routes mogelijk zijn: óf een ambtsdragersavond organiseren in de classis, óf door in overleg met de CGO bezien aan dit thema een bijeenkomst van ambtsdragers uit geheel Zeeland te wijden. Alle kerkenraden zullen eerst peilen hoe de behoefte is binnen de eigen kerkenraad. Een volgende keer kan hierover een besluit genomen worden.

Op 9 september 2016 zal een vervolgvadering gehouden worden te Vlissingen, aanvang 19.30 uur.

De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze geëindigd.

S. Riemens, scriba

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2016

*Pag. 111, **classis Middelburg**.

Penningmeester van de classis Middelburg is nu: A.J. van der Maas, Prelaatweg 26, 4363 NE, Aagtekerke, tel. (0118) 586343.

* Pag. 394, **gemeente UTRECHT**.

Het woord "Vacant" vervangen door: ds. L. Terlouw, Meentweg 126-a, 3454 AX De Meern, tel. (030) 6662284, e-mail: terlouw@kliksafe.nl, (8 juli 2015). Het woord "Koster" en de daarbij behorende

gegevens vervallen. Hiervoor treedt in de plaats:

Beheerdersechtpaar: fam. R.R. van Selm, Stationsweg 103, 3621 LK Breukelen, tel. 06 53127327.

Berichten

WOONVOORZIENING VOOR JONGVOLWASSENEN MET AUTISME

Per 1 september start de Stichting woonvoorziening Esveld, een kleinschalige woonvoorziening in Barneveld voor reformatorische jongvolwassenen met autisme en een normale begaafdheid. Door de kleinschaligheid is het mogelijk op maat geleverde begeleiding te bieden aan jongeren die niet zelfstandig kunnen wonen.

De oproep die een aantal maanden geleden geplaatst was, voorzag in een grote behoefte. Door voldoende vraag en omdat een investeerder een woning aankocht, is het de Stichting Esveld in korte tijd gelukt een woonvorm voor jongvolwassenen te starten. De begeleiding die de jongeren krijgen, wordt geleverd door de Welkamp, een reformatorische organisatie die in Elspeet logeeropvang en semi-permanente woonbegeleiding biedt.

In het voortraject is door de Stichting woonvoorziening Esveld gebruik gemaakt van de diensten van Helpende Handen, een reformatorische belangenvereniging voor mensen met een beperking. Medewerkers van Helpende Handen hebben de bewoners en hun ouders geïnformeerd over wet- en regelgeving en geholpen bij het aanvragen van indicaties.

Hoewel de begeleiding van de jongeren betaald wordt vanuit het persoonsgebonden budget (pgb) is voor de inrichting en domotica nog veel financiële steun nodig. Giften hiervoor kunnen overgemaakt worden op IBAN NL41RABO 0310582938 t.n.v. Stichting Woonvoorziening Esveld te Barneveld. Mogen wij op uw (financiële) steun rekenen? Het bestuur van de Stichting bestaat uit de heer M.A. van de Beek (voorzitter), A.M. van der Zande (penningmeester) en C. van de Craats (secretaris).

HELPEDE HANDEN ROND CATECHESEMETHODE AF

Met de uitgave van de catechisatielessen over 'Kerkdienst en ambten', 'de Heilige Doop' en 'het Heilig Avondmaal' heeft Helpende Handen de lessen voor aangepaste catechisatie afgerond. De achterliggende jaren werd jaarlijks een serie catecheselessen voor mensen met een verstandelijke beperking uitgegeven.

Helpende Handen heeft catechisatielessen ontwikkeld over de thema's Gebod, Geloof en Gebed. Daarbij de lijn van de Heidelbergse Catechismus volgend. De series met catecheselessen bestaan uit lesbladen voor de catechisant. Elk lesblad heeft dezelfde opbouw, zodat deze herkenbaar is voor de catechisanten. Een catechisatieles heeft in de praktijk vaak de volgende onderdelen: psalm zingen, bidden, Bijbellezende uitleg geven, Bijbelverhaal vertellen, vragen leren/vragen overhoren. Deze elementen zijn in de lessen verwerkt.

In de lesbladen is er een kleine opzet tot differentiatie gemaakt bij de vragen. De eerste vragen 'om thuis te leren' zijn eenvoudige vragen. De verdiepingvragen voor de catechisanten met een wat hoger niveau staan bij 'om nog meer te leren'. Voor catechisanten die kunnen schrijven is er ruimte gemaakt om aantekeningen te maken.

De nieuwe lessen zijn te bestellen via: www.helpendehanden.nl/catechese.

PSALMZANGAVOND TE NUNSPPEET

Psalmzangavond (met samenzang) op woensdag 20 juli, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, m.m.v. het gastenkoor de Duiventil uit Nunspeet, de bovenstemgroep uit Barneveld en

Elspeet en enkele instrumentalisten. Leiding en bijbelvertelling: ds. G. van Manen. Collecte t.b.v. vakantieweken voor mensen met een beperking.

FIETS- EN AUTOTOCHTEN DOOR ZUID-BEVELAND

Fiets- en autotochten door Zuid-Beveland, te organiseren door de zendingscommissies van Noord- en Zuid-Beveland, op woensdag 3 augustus. Afstanden: 10, 15 en 20 km. Inschrijven vanaf 9.30 uur. Startplaatsen: Fruitteeltbedrijf Van Damme, Zuidweg 23 te Nisse en Techno West Services, Weihoek 6 te Kruiningen. Deelnamekosten fietstocht: volwassenen € 4,-, kinderen € 2,- en gezin € 12,50; deelnamekosten autotocht: € 12,50. Consumpties zijn te koop. Tijdstip einde tochten: 17.00 uur. Zie voor meer informatie: www.zendingsfietsdag.nl. De opbrengst is t.b.v. ZGG.

FIETSTOCHT OUDDORP E.O.

Fiets mee over de kop van het eiland Goeree-Overflakkee. Help ons helpen; steun Diaconaal gastenhuis de Oase in Ouddorp! Datum: dinsdag 19 juli. Inschrijven tussen 18.30 en 19.00 uur. Vertrekpunt: Klepper Bloemenkwekerij, Oudelandseweg 27, Ouddorp. Kosten: 2,50 p.p., max. 10,- per gezin. Afstand: 23 km, met tussenstop. Voor een consumptie wordt gezorgd. Zie voor informatie: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

ZENDINGSMARKT REGIO KAMPEN

Zendingmarkt op woensdag 10 augustus op de locatie van de kerk van de Geref. Gemeente van Hoogeveen, Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut. Opening door ds. J.B. Zippro om 9.30 uur. sluiting om 14.30 uur. Informatie bij dhr. G. v. Reenen, tel. 0528-231452

Kerkdiensten

ZONDAG 17 JULI 2016

Aagtekerke 8.45 en 11.00 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 19.00 uur ds. L. Blok; Alblas-serdam 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Amersfoort 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Amster-dam 16.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Berkenwoude 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 15.00 uur ds. W. Visscher; Bodegraven 10.00 uur ds. J. Driessen en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Borssele 18.00 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. L. Terlouw; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.30 uur ds. J. Driessen; Deventer 15.00 uur ds. J. van Laar; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doe-tinchem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 16.00 uur ds. J. IJssel-stein; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heij-kamp; Enschede 15.00 uur ds. J.S. van der Net; Enter 9.30 uur ds. A. Moerkerken en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hog-chem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; 's-Gra-venhage 15.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpol-der 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. J.B. Huisman; Hardinx-veld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Hoede-kenskerke 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hoogvliet 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Kamperland 14.30 uur ds. S.W. Janse; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 17.30 uur ds. M. Joosse; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. E. Bakker; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 15.00 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Lelystad 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Meeuwen 18.00 uur kand. M.H. Schot;

Melissant 15.00 uur ds. J. van Belzen; Melisker-ke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Middel-burg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Middelburg-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. P. Mulder; Middelharnis 14.30 uur ds. K. Boeder; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Moerka-pelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. G. Clements; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. A. Verschuure; Nieuwerkerk 15.30 uur stud. J.B. Huisman; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. C. Harinck; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. M. Joosse; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Oudemirdum 9.00 en 11.00 en 19.00 uur kand. M.T. Al-Chalabi; Poederrijen 9.30 en 15.30 uur stud. W. Mouw; Poortvliet 14.30 uur ds. C. Son-neveld; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 15.30 uur stud. J. de Kok; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Al-exanderpolder 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rot-terdam-Centrum 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 17.30 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Scherpenisse 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Soest 9.30 uur ds. W. Visscher en 18.30 uur ds. A. Schot; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur kand. M.H. Schot; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. S. Maljaars; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Gel-dermalsen 18.30 uur stud. W. Mouw; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Westzaan 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. A.J. de Waard en 18.00 uur ds. G.J. Baan; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij.

DINSDAG 19 JULI 2016

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Drachten 19.30 uur ds. G. Beens; Enter 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Kamperland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Kortgene 19.30 uur ds. M. Mondria; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. A. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Uddel 19.30 uur ds. J. van Laar.

WOENSDAG 20 JULI 2016

Aalst 19.30 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Cen-trum 14.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Barne-veld-Zuid 19.30 uur ds. A. Schot; Beekbergen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Goudswaard 19.30 uur ds. L. Terlouw; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. S.W. Janse; Hoofddorp 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Hoogeveen 19.30 uur ds. J. van Laar; Ka-pelle-Biezeling 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Meeuwen 19.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Middelharnis 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Nijkerk 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Oosterend 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Oudemirdum 19.30 uur ds. K. Boeder; Poederrijen 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Rot-terdam-Centrum 19.45 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Zwolle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 21 JULI 2016

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; Doetinchem 19.30 uur ds. A. Verschuure; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Naald-wijk 19.45 uur ds. R.A.M. Visser; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. D.W. Tuinier; Nisse 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Ouddorp 19.30 uur ds. E. Bakker; Oude-Tonge 19.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 19.30 uur ds. P. Melis.

VRIJDAG 22 JULI 2016

Barneveld-Centrum 14.30 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Middelburg-Centrum 14.30 uur (huw. bev.) ds. J.M.D. de Heer; Nieuwdorp 15.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 17 JULI 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prin-sesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Nunspeet geeft met droefheid kennis dat de Heere uit het midden van de gemeente heeft weggenomen de heer

Adriaan Pieterse

in de leeftijd van 71 jaar.

Gedurende de jaren 1986 tot 2010 heeft de heer Pieterse onze gemeente als hulp-koster gediend.

De Heere gedenke zijn vrouw met de kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, ds. A. Schot, preses
E.G. Polinder, scriba

Nunspeet, 4 juli 2016

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Gorinchem, heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van onze oud-koster

M. Visser

Gedurende een periode van 48 jaar heeft hij met grote inzet en toewijding de gemeente als koster mogen dienen.

De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit verlies, en heilige deze roepstem aan onze harten.

De kerkenraad voornoemd: ds. L. Blok, preses
A. van Hartingsveldt, scriba

Gorinchem, 6 juli 2016

1 à 2 pers. hujsje te huur, senior of junior.
Bel voor info: 0653933283 of kijk op
www.rijnwaard-waardenburg.nl

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, 2803 PB Gouda
Telefoon 0182-692111, www.beve-meubel.nl

Te huur: gemeubileerde goed onderhouden eengezinswoning in Leerdam, De Ruijterstraat 21.

Wopp: 60m². Schuur: 15m². Huurprijs: € 650,- per maand, excl. gas, water, elektra, belasting. In overleg.
leerdam.ruijterstraat21@outlook.com

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca
voor **accommodaties** en **autoverhuur**.

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Voor het verzorgen van begrafenissen op Tholen, Sint Philipsland, Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland e.o.

U mag vrijblijvend informatie of een wilsbeschikking aanvragen.

Molenpad 4, 4696 BP Stavenisse | tel. 0166-697438
www.begrafenisverzorgingdorst.nl

(Wij verzorgen geen crematies.)

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

RUST, RUIMTE EN NATUUR

Zoekt u een comfortabele vakantiebungalow in Twente, dan is de vakantiebungalow "de Dakhaas" in Wierden zeker iets voor u. Nu met gratis WiFi. Vanaf half augustus nog enkele weken beschikbaar.

Voor meer informatie zie:

www.dedakhaaswierden.nl
of bel 0546-575329.

SHG al meer dan 35 jaar een begrip

Kraamzorg
0187 - 48 91 73
B.g.g. 0342 - 49 21 55

Thuiszorg
0166 - 65 26 05

Maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 11.00 uur
Vrijdag ook van 19.00 tot 21.00 uur

Zie voor informatie en aanmelden www.shgzorg.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Jong stel **zoekt woonruimte te huur** per feb./mrt. in **Rotterdam Zuid e.o.**
06-22131378 / havaneldik@gmail.com

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Onesiforus

**NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING**

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

**Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.**

**Alle hulpaanvragen worden door een commissie
getoetst en besproken met de diaconie.**

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur:	Comité van aanbeveling:	Adviescommissie:
dr. W.J. op 't Hof (voorz.), W.A. Barth (secr.), C. Vos (pennn.), ds. A. den Hartog, G. Hop, J.B. Philibert.	ds. D. Heemskerk ds. T. Klok ds. J. Roos	mr. drs. S. Visser F. Bouman D.C. van der Ploeg

Vakantie Oostenrijk

Te huur: luxe chalet en appartementen,
2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/
Zell am See.

Info: 0180-322181 / 06-51166845.

www.vakantieindebergen.nl

ES Vakanties

Vakanties in eigen sfeer

Nu LAST-SECONDS; 2e week gratis!

Oostenrijk stacaravans

op gezinscamping. Kerkdiensten,
recreatieteam, zon, water en bergen.

Meer info op: www.es-vakanties.nl
of bel 055 3030083.

Boekenmarkten - Elspeet

D.V. 23 en 30 juli, 6 en 13 augustus

Aan de Schapendrift vindt u weer zo'n
30 kramen met theologische, jeugd- en
kinderboeken. Info 0184 - 684808

www.vanderwalboeken.nl

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland
biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding
en psychologisch onderzoek aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl

Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out •
depressie • faalangst • fobie •
gedragsproblemen • identiteitspro-
blemen • lichamelijke spannings-
klachten • negatief zelfbeeld •
onzekerheid • opvoedingsproble-
men • paniek • piekeren • PDD-
NOS • relatieproblemen • slaap-
problemen • somberheid • span-
ning • stress • syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

**Goede boeken en Theologie?
Seboekgratis.nl**

Stijlvolle rouw-/gelegenheidsjurkjes
kindergelegenheidskleding.nl

ABC CONSULTS

RELATIONELE- EN SEKSUOLOGISCHE HULPVERLENING

WWW.ABCCONSULTS.NL

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR RMU, SIRJON, CEDRAH EN DRIESTAR EDUCATIEF

www.hoeksteenboekhandel.nl
Woerden T: 0348-421933

Rehobothschool
Kootwijkerbroek

HERHAALDE OPROEP!

Wordt u onze nieuwe talentvolle directeur-bestuurder?

Ruimte voor ontwikkeling. Vanuit de Bijbelse opdracht.
Dat geldt zowel voor u als directeur-bestuurder,
het enthousiaste team én voor de kinderen. Op de
Rehobothschool wordt rekening gehouden met ieders
kwaliteiten en er is ruimte voor ontwikkeling.

Bent u de gedreven directeur-bestuurder die samen
met de school hier actief aan wilt werken? Bekijk dan de
volledige profielschets op www.rehobothsch.nl.

Voor meer informatie neemt u contact op met
Dhr. W. Fieret (interim Directeur) **06-17031011**,
Dhr. G.H.A. van Ee (voorzitter schoolbestuur) **06-54300831**

Uw sollicitatie kunt u sturen naar:

Schoolbestuur Rehobothschool Kootwijkerbroek
t.a.v. Dhr. G.H.A. van Ee
De Wiek 45, 3774 SH Kootwijkerbroek
avee@rehobothsch.nl

De Rehobothschool
te Kootwijkerbroek is
een basisschool op
reformatrice grondslag.
Binnen de school wordt op
grond van Gods Woord en
de Drie Formulieren van
Enigheid de ruimte voor
ontwikkeling geboden aan
onze **circa 600 leerlingen**.

Schoonbeekhof 53
3774 DA Kootwijkerbroek
www.rehobothsch.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

de
Laatste Eer.

Sprang-Capelle

Voor een stijl- en respectvolle begravenis

Wij verzorgen Begravenissen in de gehele regio en Het Land van Heusden en Altena

We zijn dag en nacht bereikbaar op: **0416 - 27 53 42**

Vrijblijvend kennismaken? **0416 - 27 97 96**

www.laatste-eer.com

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
AKTIE
Elektra
Ventilatie
Loofgieter
bv

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@klikSAFE.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje Nederhemert Nrd. Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Heel veel Aanbiedingen!
www.derooboeken.nl
078-6124081

d'Amandelhof

'Het vriendelijke personeel zorgde ervoor dat ik me direct welkom voelde in d'Amandelhof.'

d'Amandelhof is een gezellig woonzorgcentrum en biedt sfeervolle zorgappartementen, zelfstandige huurappartementen, een kleinschalige wongroep en twee appartementen voor kortdurende opname. In en vanuit het woonzorgcentrum bieden wij u de zorg en diensten die u nodig heeft om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven!

Net als in alle locaties van Cedrah proberen we u in d'Amandelhof een thuis te geven waar u zich welkom weet. We luisteren naar uw wensen en behoeften en bieden waar nodig ondersteuning en professionele zorg op maat. Er is alle ruimte en gelegenheid om op te trekken met mensen die over wezenlijke dingen vaak hetzelfde denken als u. We stellen u graag op uw gemak door de vertrouwde reformatorische leef sfeer en bieden u een veilige woon- en leefomgeving.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie?
Bel naar 010 450 91 22,
mail naar zip-info@cedrah.nl
of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Heer dan duizend soorten
Vakkend advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

AMBTSKLEDING...

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63
4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl
www.klamarsfashion.nl

ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen
met psychische problemen

De Jagerweg 260 • 3328 AA Dordrecht
T 06-12679989 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

BBV Barneveldse
Begravenis
Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begravenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Wij verzorgen
alleen begravenissen

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal
T 0318 - 526641
E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl

Begravenisverzoegers
P.H. van der Leer
G. Wegenaar
24 uur per dag bereikbaar

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom
terug op
ons park!

Al 60 jaar
verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteur: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@refdag.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten**

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E j.j.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalings abonentengelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

**Abonnementsprijzen
(bij vooruitbetaling):**

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: Weerklank der bergen

Bij een doopdienst in een naburige gemeente dankte de predikant dat er kinderen van God in de kerk waren, want er was 'weerklank der bergen' geweest. Waar komt de uitdrukking 'weerklank der bergen' vandaan? En waaraan merkt de predikant of dienstdoende ouderling dat?

Klank

Er zijn uitdrukkingen in het kerkelijk leven die wel een bepaalde klank hebben, maar weinig begrepen worden. Daarom is het goed om altijd na te gaan waar uitdrukkingen vandaan komen. De uitdrukking 'weerklank der bergen' heeft een Bijbelse achtergrond. We lezen in Ezechiël 7 (vers 7): 'De morgenstond is tot u gekomen, o inwoner des lands; de tijd is gekomen, de dag der beroerte is nabij, en er is geen wederklank der bergen'. Onze kanttekenaren (nummer 20) geven een duidelijke uitleg: 'Versta het wedergeluid, komende van het vreugdegeroep, hetwelk gemaakt wordt als men met blijdschap de most en andere vruchten uit het veld inzamelt. Sommigen ook verstaan dit van het blijde geluid hetwelk de afgodendienaren op de bergen bij hun altaren maakten'. Vanuit de Heilige Schrift kunnen we weten dat in Ezechiël 7 de profetie klinkt van de volkomen verwoesting van Juda. De blijde weerklank van oogstende arbeiders is verstomd. Maar ook de opgewekte klanken van de afgodendienaren bij hun altaren worden niet meer gehoord. Het is goed om de Bijbelse, dubbele klank niet te vergeten. 'Weerklank van de bergen' verklaren onze kanttekenaren in *positieve* zin maar tegelijk duiden ze het ook in *negatieve* zin. Wat zijn wij toch geneigd om - oppervlakkig lezend - de woorden Gods te verminken...

Weerklank

Het is nodig om de gebruikelijke uitdrukking wat nader toe te lichten. We moeten met name denken aan de druivenoogst in het land van de Bijbel. Bij de oogst was men vrolijk. De arbeiders gingen vaak zingen. Als in een andere wijngaard het aangeheven lied werd gehoord en herkend, hieven de arbeiders hetzelfde lied aan. Soms heel ver weg werd het geluid gehoord en werd ook ingestemd met dezelfde woorden en melodie. In positieve zin genomen is dat de bedoelde betekenis! Waar door Gods genade schriftuurlijk-bevindelijk gepreikt mag worden, vindt in de harten van levendgemaakte zondaren weerklank plaats. Soms wil Gods Geest daar iets van doen bemerken. Dan is er niet alleen de echo, want dat is de weerkaatsing van het geluid tegen een dode wand, maar weerklank. Dan mag weleens ervaren worden dat er *afnemers* zijn in Gods huis. Zoals een visser merkt dat er aan het aas wordt getrokken, zo mag aan de haak van de prediking weleens getrokken worden. Een door God geroepen visser der mensen (of ouderling) wordt er bij tijden door bemoedigd. Het is een andere vraag of ze dat zelf zo nadrukkelijk moeten proclameren. Maar wie zou het ze kwalijk nemen als het niet altijd verborgen kan blijven? Als ambtsdragers maar niet in zichzelf eindigen maar met de afnemers mogen instemmen in het lied van Gods verkiezende liefde in Jezus Christus: 'Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!'

Wanklank

Met enige pijn in het hart schrijven we deze dingen. Op hedendaagse bouwplaatsen in ons land schetteren vaak de klanken van popmuziek. En niet zelden is er weerklank bij werklui en voorbijgangers... Helaas niet meer dan een wanklank. Zou het niet tekenend zijn voor het kerkelijk leven dat er ook zo weinig weerklank is? Gelukkig ontbreekt het niet helemaal. Ons hartelijk verlangen is dat Gods Geest weerklank geeft onder de leedsdiensten en de prediking. En dat niet alleen *ervaren* wordt, dat er weerklank is, maar dat het ook *gehoord* mag worden. Zoals eens de Emmaüsgangers vol blijdschap in Jeruzalem terugkwamen. Voor ze iets konden zeggen, was er weerklank: 'de Heere is waarlijk opgestaan!'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.